

**PROJEKT USTAWY W ZAKRESIE PLANOWANEGO,
DRASTYCZNEGO ZWIĘKSZENIA STAWKI PODATKU VAT Z 5%
NA 23% NA NEKTARY I NAPOJE ZAWIERAJĄCE CO NAJMNIEJ
20% SOKU OWOCOWEGO LUB WARZYWNEGO**

MATERIAŁY INFORMACYJNE
STOWARZYSZENIE KRAJOWA UNIA PRODUCENTÓW SOKÓW (KUPS)

RYNEK OWOCÓW I WARZYW

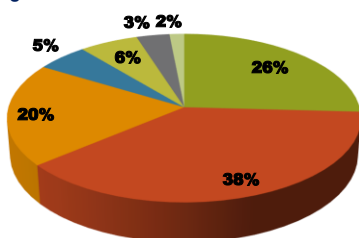
Miejsce Polski w produkcji owoców w UE

Struktura upraw owoców w Polsce w 2016 r.

jagodowych

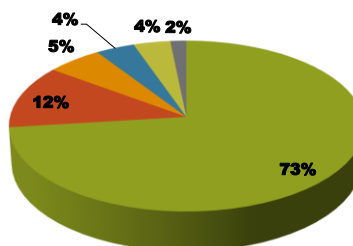
■ Porzeczka czarna ■ Truskawka
 ■ Malina ■ Borówka wysoka
 ■ Porzeczka kolorowa ■ Aronia
 ■ Agrest

Aronia, czarna porzeczka stanowią ponad ¼ produkcji owoców jagodowych w Polsce. Zarówno czarna porzeczka, aronia i wiśnia są wykorzystywane do produkcji nektarów i napojów.

innych niż jagodowe

■ Jabłka
 ■ Wiśnie
 ■ Śliwki
 ■ Czeresnie
 ■ Gruszki
 ■ Brzoskwinie i Morele

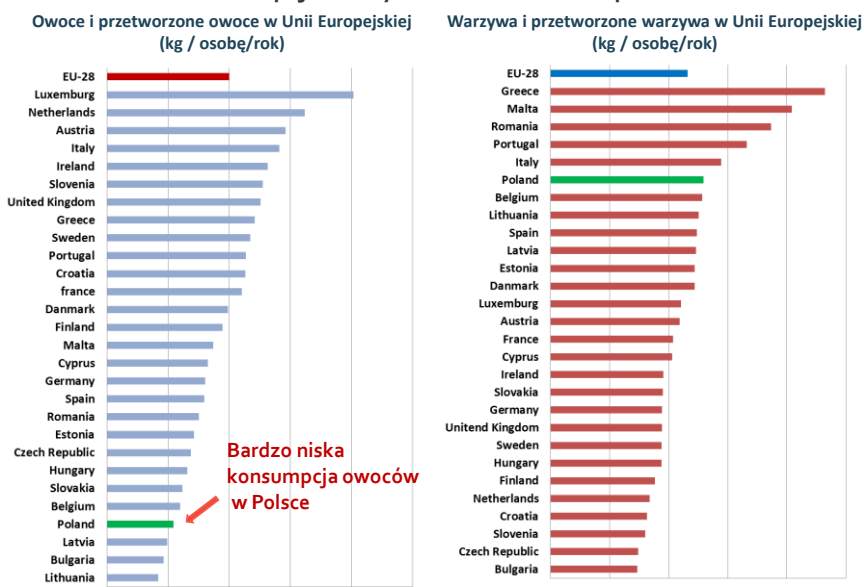
Jabłka stanowią podstawę produkcji większości nektarów i napojów w Polsce.

Źródło: IERiGŻ

BARIERY rynku owoców i warzyw

- ➡ Problemy ze sprzedażą owoców, w tym jabłek, spowodowane nadprodukcją
- ➡ Rosnąca konkurencja na rynku owoców z Chin, Iranu, Turcji, Ukrainy, Mołdawii
- ➡ Problemy z eksportem np. embargo w Rosji, ograniczone możliwości eksportu do Azji
- ➡ Stagnacja na rynku soków, nektarów i napojów owocowych/warzywnych na korzyść napojów gazowanych, napojów piwnych bezalkoholowych i wody
- ➡ Niska konsumpcja owoców i warzyw oraz przetworów w UE, w tym w Polsce

Konsumpcja warzyw i owoców w Europie

Źródło: Faostat (FAO Statistics Division 2014)

Przetwórstwo jabłek w Polsce

(przeciętna ostatnich lat)

	Ilość tysięcy ton	Udział%
ZSJ (zagęszczony sok jabłkowy - „koncentrat” – wykorzystywany do produkcji soków, nektarów i napojów)	2050	87,7
Soki NFC (nie z koncentratu)	95	8,4
Cydr	25	1,1
Moszcze	10	0,4
Jabłka mrożone	40	1,7
Musy i przeciery	12	0,5
Susze i liofilizaty	5	0,2

Zagęszczony sok jabłkowy wykorzystywany do produkcji soków, nektarów i napojów stanowi 96% wielkości przetwórstwa jabłek

Źródło: IERiGŻ

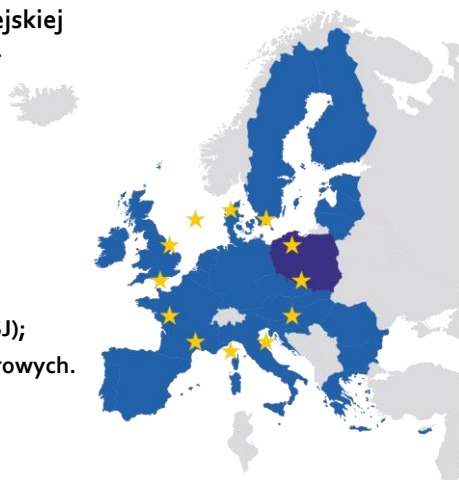
Co to takiego jest „koncentrat” soku (zagęszczony sok)?

- Zagęszczony sok otrzymuje się z wytłoczonego soku z owoców lub warzyw poprzez odparowanie znaczącej ilości wody (ok. 6-krotne zmniejszenie objętości) pod zmniejszonym ciśnieniem i w obniżonej temperaturze, celem zachowania wartości odżywczej i organoleptycznej.
- Jest to **PEŁNOWARTOŚCIOWY NATURALNY produkt** – skoncentrowany owoc w płynie
- W Polsce przetwarzaniem owoców na zagęszczony sok zajmuje się **51 Zakładów**
- Większość zagęszczonego soku jest eksportowana, ale krajowy rynek wchłania znaczącą ilość około 40 tys. ton co odpowiada **ca 280 tys. ton owoców**
- Całość jest zużywana do produkcji soków, nektarów i napojów.

Ok. 90% światowego spożycia napojów na bazie jabłka jest wytwarzane z zagęszczonego soku jabłkowego (ZSJ) - Źródło: Canadean/Dohler.

Pozycja polskiego przetwórstwa na świecie

- ✓ Polska jest obecnie największym w Unii Europejskiej producentem zagęszczanego soku z jabłek (ZSJ).
- ✓ Polska to również drugi na świecie, po Chinach producent zagęszczanego soku z jabłek (ZSJ).
- ✓ Rocznie produkujemy ok. :
 - ✓ 300 tys. ton zagęszczanego soku jabłkowego (ZSJ);
 - ✓ 40 tys. ton zagęszczonych soków z owoców kolorowych.

Źródła danych: IERIGŻ-PIB, KUPS

Zagospodarowanie KAŻDEJ TONY krajowych owoców i warzyw jest sprawą priorytetową

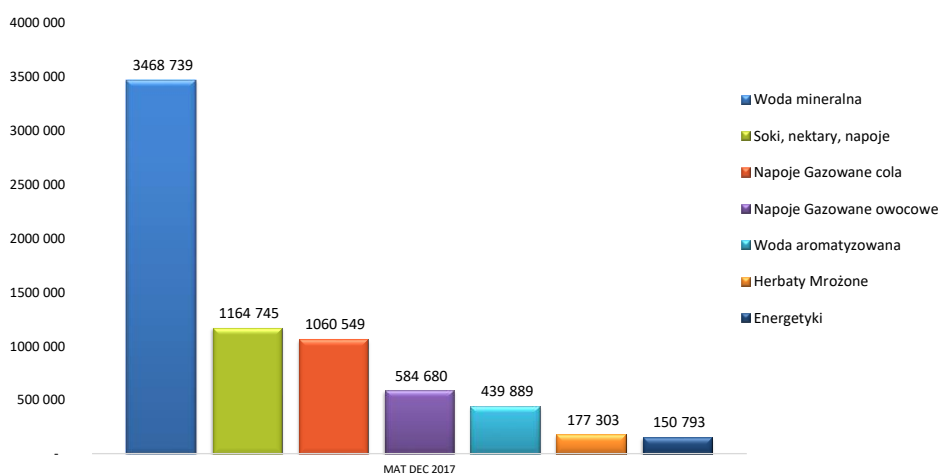

Zagospodarowanie w postaci nektarów i napojów z owoców i warzyw
(min. 20 % wsadu owocowego i warzywnego)

Bariera zapotrzebowania rynków światowych na owoce i ich przetwory (zwłaszcza ZSJ) połączona ze spadkiem ich zużycia do napojów w Polsce wygeneruje dużą nadwyżkę i wywoła dalsze napięcia na nasyconym krajowym rynku owoców.

RYNEK NAPOJÓW W POLSCE

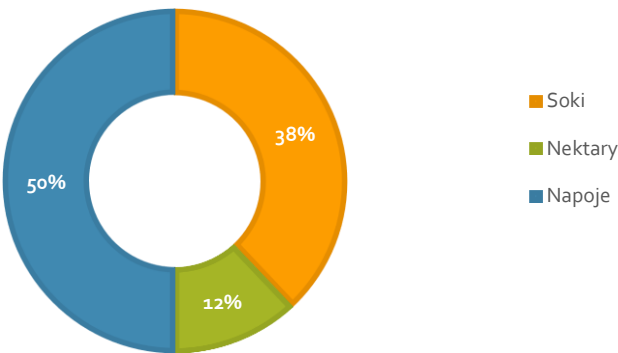
Rynek napojów bezalkoholowych w Polsce 2017 (w 1000 L)

Źródło: : Nielsen, Total Poland, sales volume MAT DEC 2017

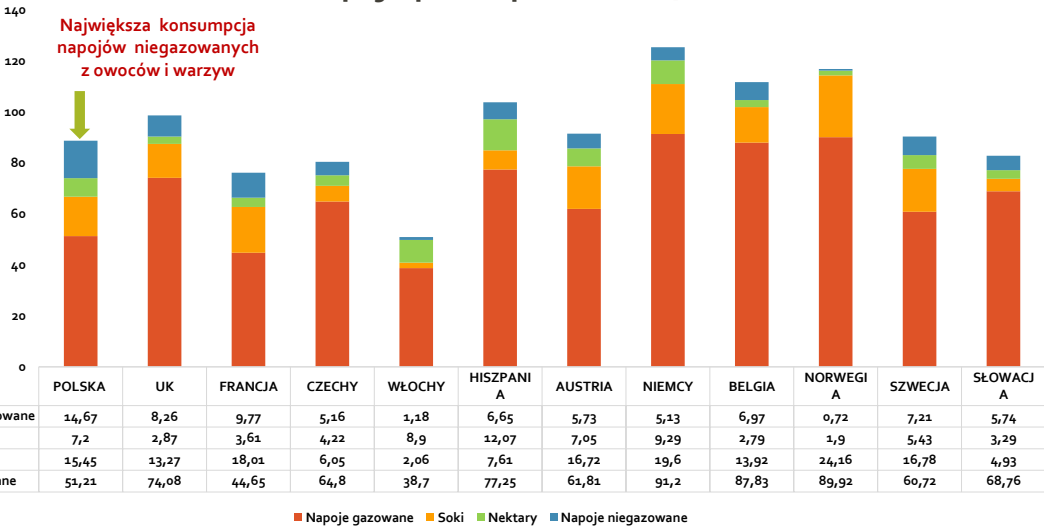
Struktura rynku soków, nektarów i napojów (SNN) (wolumen)

STRUKTURA RYNKU SNN – 2018R.

Źródło: : Nielsen, Total Poland, sales volume in 2018

Konsumpcja per capita w 2017 (w litrach)

Jedynie w Polsce istnieje duży udział spożycia napojów z owoców i warzyw o min. 20% wsadu soku/przecieru. Zwiększenie stawki VAT z 5% na 23% spowoduje zmniejszenie udziału napojów owocowych/warzywnych na rzecz napojów gazowanych.

Źródło: : Canadean Market data 2017

NEKTARY I NAPOJE W POLSCE

NEKTAR z owoców i warzyw

NEKTAR

- zawiera **od 25 do 100% soku/przecieru** owocowego lub warzywnego (w zależności od rodzaju owoców/warzyw)
- **BEZ konserwantów oraz barwników i aromatów** innych niż z owoców z których jest produkowany
- **wartościowy** i w pełni **naturalny** produkt
- otrzymany przez dodanie wody i cukru i/lub miodu oraz czasem kwasu cytrynowego do soku/przecieru owocowego lub warzywnego

Jeżeli do **soku** zawierającego **100% wsadu owocowego** zostanie **dodany np. miód**, produkt ten będzie również nazwany **nektarem**

Nektary produkuje się często z owoców o smaku zbyt kwaśnym i cierpkim, z których 100% sok byłby niesmaczny, jak np. z wiśni, czarnych porzeczek czy aronii lub też sok byłby za gęsty jak np. z bananów

Nektary jabłkowe, pomarańczowe, grejpfrutowe zawierają min. 50% soku owocowego, nektary z czarnych porzeczek min. 25% i wiśniowe min. 35%.

Przykłady NEKTARÓW:

Nektar jabłkowy z soku zagęszczonego.

Zawartość owoców minimum 50%. **Pasteryzowany.**

Składniki: sok jabłkowy (50%) z soku zagęszczonego, woda, cukier (R) i/lub syrop glukozowo-fruktozowy (S), **naturalny aromat jabłkowy**, regulator kwasowości - kwas cytrynowy.

Nektar z czarnych porzeczek z soku zagęszczonego.

Zawartość owoców minimum 25%. **Pasteryzowany.**

Składniki: woda, sok z czarnych porzeczek (25%) z soku zagęszczonego, cukier (R) i/lub syrop glukozowo-fruktozowy (S), regulator kwasowości - kwas cytrynowy

Przykłady NEKTARÓW:

NAPÓJ OWOCOWY/WARZYWNY z min. 20% soku/przecieru

NAPÓJ OWOCOWY

- Napoje owocowe i warzywne zawierają **min. 20%** dodatku soku lub przecieru owocowego i/lub warzywnego.
- Napoje owocowe i warzywne są **bogate w składniki odżywcze** pochodzące z owoców lub warzyw.
- Napoje owocowe i warzywne w olbrzymiej większości są **pasteryzowane – bez dodatku konserwantów**.
- Do wszystkich napojów można dodawać dozwolone dodatki do żywności, ale smak i barwa zwykle pochodzi z soku/przecieru z owocu/warzywa.

Z niektórych owoców nie produkuje się soków i nektarów, gdyż byłyby zbyt kwaśne, np. cytryna, limetka, dlatego produkowane są z nich napoje.

Przykłady NAPOJÓW z owoców lub warzyw z min. 20% soku/przecieru:

Napój jabłko wiśnia

Zawartość soku 20%. **Pasteryzowany.**

Składniki: woda, soki z zagęszczonych soków z: jabłek (10%) i wiśni (10%), cukier (R) i/lub syrop glukozowo-fruktozowy (S), **koncentrat soku z czarnych porzeczek i aronii**, regulator kwasowości - kwas cytrynowy, aromat

Napój jabłko mięta

Zawartość soku 20%. **Pasteryzowany.**

Składniki: woda, sok z jabłek (20%) z soku zagęszczonego, cukier (R) i/lub syrop glukozowo-fruktozowy (S), aromaty (w tym mięty ogrodowej), regulator kwasowości - kwas cytrynowy, barwnik - karmel

Przykłady NAPOJÓW z owoców lub warzyw z min. 20% soku/przecieru:

INNOWACJE NA RYNKU NAPOJOWYM

Napoje owocowe bez dodatku cukru

- 42-53% zawartość soku owocowego w napojach
- brak dodatku cukru i substancji słodzących
- brak dodatku konserwantów i barwników

ZAGROŻENIE – wprowadzanie takich innowacji nie będzie opłacalne!

POZOSTAŁE NAPOJE

o smaku owocowym lub innym

- Brak lub nieznaczna zawartość składnika z owoców i lub warzyw
- Zwykle utrwalone chemicznie za pomocą konserwantów
- Barwniki, aromaty i inne dodatki do żywności nadają smak i aromat

POZOSTAŁE NAPOJE

Przykłady POZOSTAŁYCH NAPOJÓW

Napój gazowany o smaku pomarańczowym

Zawartość soku 5%.

Składniki: woda, cukier, sok pomarańczowy (5%) z soku zagęszczonego, dwutlenek węgla, naturalny aromat pomarańczowy z innymi naturalnymi aromatami, kwas: kwas cytrynowy, przeciwutleniacz: kwas askorbinowy, stabilizator: guma guar, barwnik: karoteny

Napój gazowany o smaku cytrynowo-limonkowym

Zawartość soku 0%.

Składniki: woda, syrop fruktozowy, dwutlenek węgla, kwasy (kwas cytrynowy, kwas jabłkowy), aromat, regulator kwasowości (cytryniany sodu)

Przykłady POZOSTAŁYCH NAPOJÓW c.d.

Napój gazowany

Zawartość soku 0%.

Składniki: woda, cukier, dwutlenek węgla, barwnik E 150d, kwas: kwas fosforowy, naturalne aromaty w tym kofeina

Napój niegazowany herbaciany o smaku brzoskwiniowym

Zawartość soku 0,1%.

Składniki: woda, cukier, fruktoza, kwasy (kwas cytrynowy, kwas jabłkowy), ekstrakt czarnej herbaty (0,12%), **sok brzoskwiniowy z soku zagęszczonego (0,1%)**, regulator kwasowości (cytryniany sodu), aromat, przeciwutleniacz (kwas askorbinowy), substancja słodząca (glikozydy stewiolowe)

Przykłady POZOSTAŁYCH NAPOJÓW

Skutki podwyższonego VAT z 5% na 23%
na nektary i napoje zawierające co najmniej 20% soku owocowego lub
warzywnego odczują:

**polscy sadownicy, polscy producenci nektarów
i napojów owocowych/warzywnych oraz konsumenci.**

**Wprowadzenie wyższej stawki VAT na napoje i nektary owocowe/warzywne
spowoduje:**

1

**Ograniczenie zapotrzebowania polskiego przemysłu
napojowego na owoce i warzywa z polskich upraw o
75%.**

Będzie to spowodowane spadkiem konsumpcji ze względu na wrażliwość cenową konsumentów w kontekście tego typu produktów oraz zmniejszeniem zawartości owoców/warzyw w napojach do średniej europejskiej czyli do ok. 10%.

Według aktualnych danych ilość skupywanych owoców i warzyw, **spadnie o ok. 190.000 ton, z czego 123.500 ton przypadnie na jabłka.**

Zmniejszenie zapotrzebowania na owoce i warzywa

Obecne zapotrzebowanie:

	165 000 ton
	53 110 ton
	13 650 ton
	12 710 ton
	3 130 ton

Spadek zapotrzebowania o:

	123 500 ton
	39 830 ton
	10 240 ton
	9 530 ton
	2 350 ton

**Spadek
o ok. 75%**

Wprowadzenie wyższej stawki VAT na napoje i nektary owocowe/warzywne spowoduje:

2

Fiskalny charakter proponowanej zmiany ustawy pomimo zapewnień Ministerstwa Finansów w uzasadnieniu do projektu ustawy i przekazach medialnych o ich nefiskalnym charakterze.

Fiskalny wzrost obciążenia branży produkcji nektarów i napojów, a za tym idący wzrost pośredniego obciążenia konsumentów przy obecnej strukturze spożycia to kwota 450 mln PLN.

Oczywiste zatem jest, że nastąpią zmiany w strukturze spożycia i beneficjentami rynkowymi tak drastycznej zmiany staną się producenci napojów gazowanych, których konkurencyjność wzrośnie.

Są to przede wszystkim duże zagraniczne koncerny kontrolujące ten segment produktów.

Wprowadzenie wyższej stawki VAT na napoje i nektary owocowe/warzywne spowoduje:

3

Zmianę struktury spożycia nektarów i napojów z owoców i warzyw na rzecz napojów tańszych o bardzo niskiej wartości odżywczej tj. napojów gazowanych i niegazowanych bez udziału soku/przecieru lub z bardzo niską zawartością.

Dane dotyczące konsumpcji europejskiej oraz analiza zachowań konsumenckich oparta na badaniach przeprowadzanych przez uznane ośrodki potwierdzają, że zmniejszone spożycie napojów owocowych przekłada się na większe spożycie napojów bezalkoholowych gazowanych, a nie soków 100%, czy wody.

Wprowadzenie wyższej stawki VAT na napoje i nektary owocowe/warzywne spowoduje:

4

Nieopłacalność produkcji tradycyjnych i cennych żywieniowo produktów, takich jak nektar/napój z czarnych porzeczek, nektar/napój z wiśni, czy aronii.

Z tych owoców, z uwagi na wysoką kwasowość, nie można wyprodukować soku 100% bez dodatku cukru (taki produkt nie nadawałby się do picia).

Wprowadzenie wyższej stawki VAT na napoje i nektary owocowe/warzywne spowoduje:

5

Wzmocnienie trendu wprowadzania napojów o obniżonej zawartości soku ze sztucznymi dodatkami i zatrzymanie trendu prozdrowotnego tj. podnoszeniu w ostatnich latach przez

producentów zawartości soku w napojach. Pozwala to na obniżanie dodatku cukru, celem wypełnienia zaleceń Unii Europejskiej i Narodowego Programu Zdrowia wdrażanego przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie reformulacji żywności, mającej służyć m.in. walce z otyłością.

Tego typu innowacyjne działanie, w kontekście podniesienia stawki VAT, stanie się dla polskich producentów całkowicie nieopłacalne.

PLAN PODWYŻSZENIA STAWKI VAT NA NAPOJE I NEKTARY Z OWOCÓW I WARZYW
Z MIN. 20% WSADU SOKU/PRZECIERU Z 5 % DO 23 % JEST

CAŁKOWICIE NIEZROZUMIAŁY

W KONTEKŚCIE **PLANU ZMNIEJSZENIA STAWEK VAT na 5% DLA**
PRODUKTÓW Z WYSOKĄ ZAWARTOŚCIĄ CUKRU np. **ciastka, wafle** itd., a także
produktów, które zawierają tłuszcze, sól jak **chipsy, krakersy...**

**Plan jest wyraźnie nastawiony na wspieranie
wysokoprzetworzonych produktów koncernów międzynarodowych!**

WSPARCIE

WSPARCIE

Producenci owoców i warzyw są mocno zaniepokojeni planami podwyżki VAT na nektary i napoje z owoców i warzyw, widząc w tym dalsze problemy ze sprzedażą swoich produktów.

Wyrazem tej troski są deklaracje poparcia dla naszych działań w zakresie utrzymania dotychczasowej preferencyjnej stawki VAT na nektary i napoje z owoców i warzyw.

1. Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków
2. Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw
3. Krajowe Stowarzyszenie Plantatorów Czarnych Porzeczek
4. Unia Owocowa – Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw
5. Aronia Polska – Krajowe Zrzeszenie Plantatorów Aronii
6. Jabłka Grójeckie
7. Polska Izba Produktu Lokalnego i Regionalnego
8. Około 170 grup i spółdzielni rolnych, producentów rolnych, firm itd.